

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά τήν
20 'Απριλίου

P. 1106

ΕΚΠΟΜΠΗ ΔΡ. 15

Όμιλοῦν : ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ - ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ
Τραγοῦδι ; ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις Γιάννο, πάντα μετά τό Πάσχα, ἄρχιζε ~~ἐκείνη~~ ἡ καλοκαιρινή θεατρική ἐποχή τῆς Ἀθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στάσου νά μου ξεκαθαρίσης τά πράγματα : Γιὰ ποιὰ ἐποχή μιλάμε ; Πρίν ἀπό τό 1900, τότε πού παίζανε νά θέατρα τοῦ Ἰλισσοῦ μέ τά σπαραξικάρδια δράματα, τήν Γενοβέφα καί τόν Φοδεφρεῖδο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, δέν πᾶμε τόσο πίσω. Μιλάμε γιά σαράντα πενήντα χρόνια πρὶν, γύρω στά 1920 ἕως 1930. Γιὰτί ~~ἐκείνη~~ ἐκεῖνη τήν ἐποχή καί ἰδίως ἡ ἐπιθεώρησις εἶδε μεγάλες δόξες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ φυσικό. Δέν ὑπῆρχε τότε ραδιόφωνο, δέν ὑπῆρχε κινηματογράφος μέ μουσική, δέν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη ὁ ὀργανισμός τῶν δίσκων πού ἄρχισε ἀργότερα καί ὁ κόσμος διψοῦσε γιά λίγα ἐλαφρό τραγοῦδι. Ποῦ θά τό βρῖσκε ; Στίς ἐπιθεωρήσεις. "Ομως εἰλικρινῶς δέν ξέρω ποιὰ μουσικά θέατρα ὑπῆρχαν τότε στήν Ἀθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά στά πῶ ἐγώ Γιάννο. Ἀπό ποῦ θέλεις ν' ἀρχίσωμε ; Ἀπό τά κέντρα ἢ ἀπό τίς συνοικίες ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας ἀρχίσωμε ἀπό τίς συνοικίες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θαυμάσια. Θέατρον Κωστανῆ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ετσι λεγότανε ; Θέατρον Κωστανῆ ; Ποῦ ἦτανε αὐτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θέατρον Κωστανῆ καί βρισκότανε στήν λεωφόρο Συγγροῦ, λίγο πῶ κάτω ἀπό τό ἐργοστάσιο τοῦ Φίξ. Αὐτός ὁ Κωστανῆς εἶχε μιὰ ὀλόκληρη γωνία, ἕνας ζυθοπωλεῖτο ἐξοχικό. Θυμάμαι μιὰ σιδερένια καγκελλόπορτα μέ μιὰ πινακίδα : Κῆπος Κωστανῆ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί μέσα στόν κήπο ἔγινε τό θέατρο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μή βιάζεσαι Γιάγιο. Δίπλα στόν Κήπο Κωστάκη, ὑπῆρχε κάποιον ἄχτιστο οἰκόπεδο. Σκουπιδότοπος πραγματικός. Κάποιος ἡθοποιός πού ἔμενε σ' ἐκεῖνη τήν γειτονιά, θυμάμαι καί τό ὄνομά του : Στέργιος Λαμπάκης λεγότανε, εἶπε στόν Κωστάκη τόν ζυθοπώλη :
- Δέν χτίζεις ἕνα θέατρο δίπλα στό οἰκόπεδο ; Καί ποιός θά παίζη στό θέατρο ; ρώτησε ὁ Κωστάκης. Γι' αὐτό σκοτίζεσαι ; Κα-
ραγκιόζη νά βάλῃς μέσα , δέν θά προλαβαίνῃς νά κόβῃς εἰσιτήρια.
Ὁ Κωστάκης εἶχε λεφτουδάκια. Τό ζυθοπωλεῖο δούλευε καλά. Καί παίρνοντας ἀπόφασι ἔχτισε τό θέατρο, μέ μιᾶ μικρή σιηνή, μέ ναμαρίνια, μέ ἀυλαία, μέ ὄλα του.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μή μ' οὔ πῆς ὅτι ἔπαιζαν στό θέατρο Κωστάκη ἡθοποιοί γνωστοί.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά στό πῶ γιατί ἔτσι εἶναι. "Ενας δραματικός ἡθοποιός ὁ Ἡ-
λίας Βεργόπουλος μέ τήν γυναῖκα του, τοῦ φηαφροῦ μουσικοῦ θεά-
τρου τήν Ἀλίκη Βεργοπούλου, μιᾶ ὠραιότατη κοπέλλα, μαζί μέ τόν Λαμπάκη πού εἶχε τήν ἰδέα νά γτιστῇ θέατρο, φτιάξανε ἕνα θίασο ἐπιθεωρήσεως. Καί μέσα σ' ἕνα καλοκαιρι, τό θέατρο Κωστά-
κη εἶχε γίνει πασίγνωστο στήν Ἀθήνα. Τί κόσμος πήγαινε ἐκεῖ δέν περιγράφεται. Σ' αὐτό τό θεατρῶνι ἐμφανίσθηκε γιά πρώτη φορά στήν Ἀθήνα, ὁ μέγας ἀργότερα ἡθοποιός τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ Κυριακος Μαυρέας. Ἐκεῖ πρωτοβγῆκε ἡ περίφημη συμπρέττα καί νουμερίστα Δίτσα Λαζαρίδου, ἐκεῖ ἕνας παληός κωμικός τοῦ λαϊκοῦ θεάτρου ὁ Ρέντζος καί πόσοι πόσοι ἄλλοι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Εχω ἀκούσει ὅτι καί στίς στηλές τοῦ Ὀλυμπίου Διός, κοντά στήν πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ εἶχε κτισθεῖ ἕνα θέατρο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως καί τό θυμάμαι πολύ καλά. "Ἦτανε ἀκριβῶς στήν γωνία ~~ἐκεῖ~~ τῆς ἀφετηρίας τῆς Λεωφόρου Συγγροῦ. Ἐκεῖ ἔπαιζε ὁ πρωταγωνιστής ἀργότερα τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ Μίμης Κοκκίνης.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά καί άπέναντι άκριβώς από τίς στηλες του 'ολυμίου Διός, έκει πού στρίβει ό δρόμος για του Μακρυγιάννη, υπάρχει άνόμα καί σήμερα ένα θεατράκι. Σήμερα είναι ξυλάδινο, αν όμως προσέξει κανείς περαστικός, στό βάθος του φαίνεται πάντα ή σιηνή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάγκο πού τό έχεις προσέξει. Κι'έκει είχε γίνει ένα θεατράκι πού δέν κράτησε ούτε ~~μια~~ ένα καλοκαίρι. Βιλεισε για να γίνει ξυλάδινο όπως είναι άνόμα καί σήμερα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά ήθελα να ξέρω : Δουλεύανε αυτά τά θεατράκια τότε ; "Ητανε όλα τόσο συνοικιακά πού θα 'πρεπε ν'αλλάζουν καθε έβδομάδα έργο για να μπορούν να τραβούν τόν κόσμο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είχανε ανακαλύψει τό σύστημα των τετραστίχων. Καί τά περισσότερα άπ'αυτά δουλεύανε με την μόδα των τετραστίχων.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή ; Για εξήγησέ μου το αυτό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Να στό εξηγήσω. Από την εποχή του 1907 όταν πρωτοπαιχτήκανε τά Παναθήναια στό θέατρο Κοτοπούλη, υπήρχε καθε χρόνο σε καθε επιθεώρησι ένα νούμερο μόνιμο καί στανταρντ. Τά επίκαιρα τετράστιχα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί για αυτά τά επίκαιρα τετράστιχα μαζευότανε ό κόσμος στά συνοικιακά θεατράκια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι άκριβώς. Αυτά τά τετράστιχα όμως γινόντουσαν άφορμή να στηθη ή μηχανή της προσελκύσεως των θεατών.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Έξακολουθώ να μην καταλαβαίνω. Με ποιόν τρόπο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τόν τρόπο θα στόν πω ύστερα άφου θυμήσωμε πρώτα στους άκροατάς μας τά επίκαιρα τετράστιχα πού έλέγοντο τότε. 'Η Κλειώ Δεθάρδου θα μας πη μερικά άπό τά παλαιά εκείνα τετράστιχα.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΘΑΡΔΟΥ (τραγουδι μόνο με συνοδεία πιάνου)

Είςτης Πεντέλης τό θουνό, έγινε πάλι νίλα
 όλα τά δέντρα κήπιαν, τά κούτσουρα τά ξύλα
 καί μόνον οί καλόγεροι, έσώθησαν άκμαίοι

εἶναι κι' αὐτοὶ ἀμίαντοι κι' ἡ φλόγα δέν τούς καίει.

Ἡ λειψυδρία φίλοι μου μάς ἔχει ἐκνευρίσει
καί οὔτε στάλα ἀπό νερό, καμμιά δέν βγάζει βρῦση
κι' ἀφοῦ καί στούς νιπτήρες μας, εἰν' ἕδειες οἱ κανάτες
μέ σάλιο θά πλενώμαστε, περίπου ὅπως οἱ γάτες !

Ρ ε φ ρ α ῖ ν

Νέα εἶχαμε πολλά
κι' ἄλλα περισσότερα
κι' εἶπαμε ἀπό μέσα μας :
θεέ μου μή χειρότερα !

2.

Μέ συνεργεῖτα ὁ δήμαρχος κι' ἄνεθ ἐπισηδείου
τίς ἀνακίες ἔκοφε, εἰς τήν ὁδόν σταδίου
κι' οἱ Ἀθηναῖοι εἶπανε : καλάλι οἱ ἀνακίες
πού ἴσως νά μὴν τίς κόβαμε, ἂν ἦτανε.. κ α κ ῖ ε ς.

Νά μιὰ σπουδαία εἶδησις πού ὅλοι συγκινοῦνται
ὅλα τὰ τράμ μέ τ' ἔλογα, μέ ρεῦμα θά κινουῦνται.
δέν θά ὑπάχρουν ἔλογα, ὅπως καί στήν Εὐρώπη
νά περισσεύη καί σανός νά τρῶνε κι' οἱ ἄνθρωποι !
~~καὶ ἡ ἀνακίη καὶ ἡ ἀνακίη καὶ ἡ ἀνακίη καὶ ἡ ἀνακίη καὶ ἡ ἀνακίη~~

Ρ ε φ ρ α ῖ ν

Νέα εἶχαμε πολλά
κι' ἄλλα περισσότερα
κι' εἶπαμε ἀπό μέσα μας
θεέ μου μή χειρότερα !

3.

Ὁ κύριος Γενήσαρλης μέ τ' ἔσπρο του μουστάκι
ἐπάτησε καραμπόγια κι' εἶναι καλληκαράκι
μ' ἂν πάη πρὸς τό θάληρο, ~~καὶ ἡ ἀνακίη καὶ ἡ ἀνακίη~~
ἀπλῶς νά κολυμπήσῃ
τό μαῦρο τό μοθστάκι του ξανά μανά θ' ἀσπρίσῃ !

Ἡ Ἀστυνομία ἔπιασε ποικίλα ζευγαράκια
πού εἰς τοῦ Ζαπτείου ἐκάθηντο, τὰ ξύλινα παγιάκια
καί τώρα πιά ὁ Ἔρωτας μ' αὐτό τό καθεστῶς
θά 'ναι περιπλανώμενος καί ὄχι καθιστός !

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Καί πάλι δέν καταλαβαίνω Δημήτρη. Αὐτά τὰ τετράστιχα, ὅσο κι' ἂν ἦτανε ἐπίκαιρα καί πνευματώδη, γιά τήν ἐποχή τους ἦτανε ἱκανά νά μαζεύουν τρεῖς καί τέσσερις φορές τούς ἴδιους θεατάς στό θέατρο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Σοῦ εἶπα ὅτι τὰ τετράστιχα ἦτανε ἡ ἀφορμή γιά κάποιον μυστικό κώλυμα ποῦ δέν σοῦ τό ἀπεκάλυψα. Θά στό ἀποκαλύψω τώρα. Πήγαινε μιά συντροφιά στό θέατρο : Τέσσερις πέντε φίλοι. Ὁ ἕνας ἦτανε δικηγόρος, ὁ ἄλλος ὀδοντίατρος, ὁ τρίτος ἔμπορος καί τὰ λοιπά. Κάποιος ἀπ' ὄλους ἔστελνε στήν σκηνή, σ' ἕνα γνωστό του ἠθοποιό ἕνα σημεῖωμα : Εἶναι κι' ὁ τάδε ὁ ὀδοντίατρος ἐδῶ. Κάντε του κανένα τετράστιχο... Αὐτό ἦτανε. Τό σχετικό πειρακτικό τετράστιχο σκαρωνότανε καί σέ λίγο, ἐκτοξευότανε ἀπό σκηνηῆς. Λόγου χάριν :

Στό θέατρό μας βρίσκειται χαρίεις καί ποζᾶτος
γνωστός μας ὀδοντίατρος, ὁ κύριος Παπαδότος,
φροντίζει νά μή σέ πονᾷ, ἔχει ἕνα χέρι τρέλλα
μα ὅμως εἰς τήν πληρωμή σοῦ παίρνει τήν μασέλλα !

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τί λές ; Καί δέν θύμωνε ὁ σατυριζόμενος ἔτσι δημοσίᾳ ;
μά ἀπεναντίας

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Οχι μόνο δέν θύμωνε, ~~ἀλλά ἀπεκατέστη~~ καμάρωνε. Καί φυσικά ὁ ἴδιος παρέσυρε τήν ἐπομένη τούς φίλους του στό ἴδιο θέατρο καί φρόντιζε νά στείλῃ στήν σκηνή τό ὄνομα ἑλλου φίλου, νά ποῦμε ἑνός δικηγόρου. Καί σέ λίγο ἀκουγότανε τό τετράστιχο γιά τόν δικηγόρο. Διάβασε ἐδῶ ποῦ ἔχω κρατήσει μερικιά τέτοια τετράστιχα ἀπό τό 1925 νά ἴδῃς τί λεγότανε ἀπό σκηνηῆς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τί νά σοῦ πῶ Δημήτρη μου, θαυμάζω τό ἀρχεῖο σου. Γιά νά ἴδῶ αὐτά τὰ τετράστιχα. Ὅρίστε ἕνα : Γιά δικηγόρο :

Τί δικηγόρος ἔξοχος. Καί ποιός δέν τόν θαυμάζει
καί ὅσο νά 'χῆς δίκαιο... στήν φυλακή σέ βάζει !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Διάβασε κι' αὐτό γιά ἕναν καπετάνιο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τί τρικυμίες πέρασε καί πόρες μιά μιά
καί μόνο μπρός σέ θηλυκά, τόν πιάνει τρικυμία.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' αυτό έδω για έναν πολύ γνωστό καθηγητή της 'Αθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Για δόσε μου : ~~εξέλι~~

Μά σάν τόν διωρίσανε μιá μέρα στό 'Αρσάκειον
ἀφηρημένος άρχισε κι' έδίδασκε Βοιάνιον...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά αυτό τό σύστημα είχε διαδοθει και έβλεπες σ' ένα θέ-
ατρο, ιδίως στα συνοικιακά, να πηγαίνουν πάντα οι ίδιες
συντροφίες, μόνο και μόνο για ν' ακούσουν τά πειρακτικά τε-
τράστιχα. Νά κι' άλλα δυό τετράστιχα, ένα για κάποιον πολύ
γνωστό γιατρό της 'Αθήνας ...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πάντοτε τόν άπασχολεί του κόσμου ή υγεία
μά στην ζωή είδικεύεται στην... γυναικολογία.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' αυτό έδω τό δίστιχο για έναν πλούσιο άθηναίο χρηματιστή
πού ήτανε πασίγνωστος για την φυλαργυρία του :

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Είμαι οίκονόμος φαίνεται και ποιός δέν τό γνωρίζει ;
'ως κι' ένα σπέρτο βρέ παιδιά, στα δύο τό χωρίζει !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί για να λήης πόσο καμαρώνανε όλοι αυτοί πού άκουγαν τά
σκολιανά τους από την ~~αυτή~~ σιηνή, θα σου αναφέρω τό έξης χα-
ρακτηριστικό. Κάποτε στα 1927, έδω και σαράντα δύο χρόνια,
ο διασάρχης του θεάτρου Κωστάκη πού λέγαμε πριν από λίγο,
αυτός ο 'Ηλίας Βεργόπουλος, έδωσε την τιμητική του παράσταση.
Και για να πουλήση είσιτήρια, έστειλε από τέσσερα πέντε εί-
σιτήρια σε όσους γνώριζε άπ' αυτούς πού τους είχε πειράξει με
κάποιο τετράστιχο, κλείνοντας μαζί στον φάκελλο και δακτυλο-
γραφημένο τό παλαιό πείραγμα του. Τό πιστεύεις λοιπόν ; Όλοι
αγοράσανε τά είσιτήρια και τ' ακριβοπληρώσανε μάλιστα, γιατί
του χρωστούσανε εύγνωμοσύνη έπειδή τους είχε σατυρίσει.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τώρα τό καταλαβαίνω. 'Η ανθρώπινη ~~αυτή~~ έγωπάθεια όδηγεσ στην
μανία της επίδειξης. Καθένας θα συλλογισότανε : "Ας με σατυ-
ρίζουνε. θα πη πως κάποιος είμαι... φτάνει κάτι να λένε για
μένα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά στά κεντρικά θέατρα δέν έκολουθούσανε αυτό τό σύστημα. Όμως έκει, ή σάτυρα των καθημερινών γεγονότων ήτανε τσουχτερή. Συμμαι ότι είχε γραφεί στίς έφημερίδες για κάποιο σύλλογο 'Αγάμων πού είχε ιδρυθεί στην 'Αγγλία. Μέλη του συλλόγου ήτανε μόνο γεροντοπαλλήκαρα και γεροντοκόρες και σκοπός του συλλόγου ήτανε ή έμοιβαία γνωριμία και φυσικά ό γάμος.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω τήν συνέχεια. Αυτόν τόν έγγλέζικο σύλλογο των 'Αγάμων θα τόν μιμηθήκανε άμέσως και στην 'Αθήνα. Και όπως ήτανε επόμενον, στίς επιθεωρήσεις θα παραλάβανε τό γεγονός και θα τό σατυρίσανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μ' ένα χαριτωμένο τραγουδάκι πού τό λέγανε τότε ή Κρυσούλα Μυράτ, μητέρα του σημερινού μας Δημήτρη Μυράτ και ή αδελφή της ή Φωτεινή Λούη, εκείνη ή καταπληκτική καλλονή. Τώρα θα μάξ τό θυρίση ή Κλειώ Δενάρδου :

ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Τραγουδι μέ πιάνο)

Μιά αίτηση θα κάνης
 έσθ στό Προεδρείον
 κι' έμετς θα συζητήσωμε
 κι' αύθύς θα σε ψηφίσωμε...
 και θα βρεθης άμέσως
 σ' αυτό τό Σωματετον
 κι' εκεί θα κατορθώσωμε
 και θα σε ~~επιθεωρήσεις~~ ζευγαρώσωμε !
 Ρεφραίν.

Τότε θα δής τί ώρατα θα περνās
 και τήν ~~έδική~~ ιδέα μας θα χωρνās
 και τό σπιτάκι σου τό ρημαδιό
 θα γίνη μέ φωληά για δύο !

2.

Για τό καλό του κόσμου
 φροντίζομε μονάχα
 και θα μιλα ή 'Αθήνα μας
 γι' αυτήν τήν Προεδρίνα μας...

Ποῦ τόσους ζευγαρώνει
γι' αὐτό καί καμαρώνει
καί τοὺς γαμπρούς, ἔχει σκεφτεῖ
θὰ δοκιμάζῃ πρώτη αὐτή !

Ρ ε φ ρ α ί ν

Τότε θὰ δῆς τί ὠραῖα θὰ περνᾷς
καί τὴν ἰδέα μας θὰ σχωρνᾷς
καί τό σπιτάκι σου τό ρημαδιό
θὰ γίνῃ μιά φωνηά γιὰ δυό !

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐξήντα χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τό νούμερο αὐτό. Ἐξήντα ὀ-
λόκληρα χρόνια • Βλέπεις λοιπόν τί ἀξία ἔχει ἓνα ἑλαφρό τρα-
γοῦδι ; Τοῦ κάνουνε μνημόσυνο μετὰ ἑξήντα χρόνια, ἐνῶ σέ κα-
νέναν ἄνθρωπο ὅέν κάνουν μνημόσυνο ὕστερα ἀπὸ ἕξη δεκαετίες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν ξέρω γιατί, ὅταν σκαλίζομε στήν σκόνῃ τοῦ παρελθόντος καί
ἀναπολοῦμε παλαιά τραγούδια, μοῦ δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση
πὼς γινόμαστε ἀρχαιολόγοι καί κάνομε ἀνασκαφές γιὰ νά βγάλω-
με ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μᾶλλον γινόμαστε αἰγυπτιολόγοι καί βρίσκομε μούμιες. Ὅμως
παραλείψαμε νά ποῦμε καί κάτι πολύ σημαντικό. Πρὶν ἀπὸ λίγο
πού εἴχαμε θυμηθεῖ τὰ ἐπίκαιρα τετράστιχα πού εἴχανε γίνῃ
τόσο τῆς μόδας στὶς ἐπιθεωρήσεις, ὅέν ἀναφέραμε γ ι α τ ῖ
οἱ συγγραφεῖς εἴχανε διαλέξει αὐτό τό μοτίβο τῆς ἐγγλέζικης
ὀπερέτας " Γκέϊσα " γιὰ νά γράφουν τὰ τετράστιχά τους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐπῆρχε κανένας εἰδικὸς λόγος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίότατα. Τότε, ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ τοῦ ~~1909~~ 1910, πρὶν ἀπὸ
τοὺς πολέμους τοῦ 12 - 13, εἴχε γίνῃ στήν πατρίδα μας μιά
ριζική ἀναδιοργάνωση. Ξένες ἀποστολές εἴχανε ~~προσκινη-~~
θεῖ γι' αὐτὴν τὴν ἀναδιοργάνωση. Μιά γαλλικὴ στρατιωτικὴ ἀπο-
στολή γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωση τοῦ Στρατοῦ, μιά ἀγγλικὴ ἀποστο-
λὴ γιὰ τό Ναυτικὸ καί μιά Ἰταλικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴν χωροφυ-
λακίᾳ. Τότε λοιπόν οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς " Ἀννίνος καί
Τσοκόπουλος, γράφοντας τὴν ἐπιθεώρησι " Παναθήναια " θέλησαν

νά σατυρίσουν τὶς ξένες ἀποστολές καὶ παρουσίασαν στὴν σκηνή
 δύο κινέζους, πού ὁ ἓνας λεγότανε Τέν- Τζέ-ρέν καὶ ὁ ἄλλος
 Κα-πα-κέν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁραιοτάτο ; Τεντζερέν καὶ Καπακέν. Καταλαβαίνω τὴν συνέχεια :
 "Ἐπρεπε νά βρεθῆ γιὰ τὸ τραγοῦδι πού θά λέγανε μιὰ κινέζικη ἢ
 γιαπωνέζικη μουσική. Διαλέξαμε λοιπόν, ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε καμμιά ἄλ-
 λη τὸ μοτίβο ἀπὸ τὴν Γιεΐσσα πού ἀκούσαμε πρὶν ἀπὸ λίγο καὶ ἔτσι
 τὸ χαριτωμ'νο αὐτὸ μοτίβο λανσαρίσθηκε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτὸ εἶναι. Καὶ μάλιστα θυμᾶμαι καὶ τοὺς σχετικούς στίχους :
 Στὴν Ἀθήνα ἤρθαμε διοργανωταί
 νά διοργανώσωμε ὅλα τὰ στραβά
 μὰ δέν τὸ πιστεύαμε, βρῆ οαιδιᾶ ποτέ
 πῶς θά βροῦμε πράγματα, τόσο παλαβά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα πού μοῦ τὸ εἶπε τὸ θυμᾶμαι. Καὶ θυμᾶμαι μάλιστα καὶ τὸ
 ρεφραίν πού λέγανε : Τσίν Κίνα δέν παίρνετε
 ἀπὸ διοργάνωμα
 εἶμ' εἶμαι ἐγὼ ὁ Τεντζερέν
 εἴσθε σεῖς γιὰ γάνωμα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐκείνη λοιπόν τὴν ἐποχὴ, ἐδῶ κι' ἐξήντα χρόνια, ἔγιναν δύο
 μεγάλες φοιτητικὲς ἐκδρομὲς ἀπὸ ξένους φοιτητὰς στὴν Ἀθήνα.
 Ἡ πρώτη ἦταν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι. Ρουμᾶνοι φοιτηταί ἐρχόντου-
 σαν νά ἐπισκεφθοῦνε τὴν Ἀκρόπολι καὶ τὰ Μουσεῖα μας. Ἀπ' αὐτὴν
 τὴν φοιτητικὴ ἐπίσκεψι ἔμεινε στὴν γλῶσσα μας μιὰ λέξις : ἡ
 τραγιᾶσια. Ξέρεις βέβαια τί σημαίνει τραγιᾶσια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς δέν ξέρω ; Ἐνα εἶδος ἀνδρικοῦ καπέλλου σάν μπερέ, σάν
 κασιέττο χωρὶς γεῖσο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς. Οἱ ξένοι φοιτηταί φορούσανε τέτοια μπερέ. Καὶ ὅπου
 περνούσανε φωνάζανε : Τραγιᾶσια Γκρέτσια. Τραγιᾶσια Γκρέτσια
 πού ἐσήμαινε : Ζήτω ἡ Ἑλλάδα. Τραγιᾶσια σημαίνει : Ζήτω.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καταλαβαίνω τί συνέβη λοιπόν. Οί άθηναίοι είδανε τά ρουμάνικα
μπερέ καί τά μιμηθήκανε καί τά βγάλανε : τ ρ α γ ι ά σ κ ε ς !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί αύτά τά πλατειά μπερέ λέγονται άκόμη καί σήμερα
τραγιάσκες. Ή δεύτερη άκόρομή πού έγινε στήν Άθήνα στά 1908
έγινε από τήν Βιέννη. Ήρθε μιá μεγάλη συντροφιά από χαριτωμέ-
νες βιεννέζες φοιτήτριες.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Κορίτσια αύτήν τήν φορά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τί κορίτσια ! Κΐτι στρουμπουλές κι' άφράτες βιεννέζες
μέ κατάξανθα μαλλιά καί ροδοκόκκινα μάγουλα. Οί άθηναίοι παλα-
βώσανε κυριολεπτινά. Καί στό θέατρο τής Μαρίας Κοτοπούλη,
στήν πλατεία Όμονοίας, έγινε στήν επιθεώρησι Παναθήναια τό
σχετικό νούμερο πού θά μάς τό θυμίση τώρα ή φίλη μας ή Κλειώ.

ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Τραγούδι μέ πιάμο) Άφράτες τής Βιέννης φραντζόλες
στήν πόλι σας ήρθαμε χτές
στούς δρόμους γυρίζομε όλες
ξανθές, ζηλευτές, πεταχτές.

Καί όταν μάς πειράζουν
δέν λέμε έμεϊς μιλιά
κι' όπου περνάμε φωνάζουν :
Δόστε μας λίγα φιλιά !

Τραλαλαλά - λαλά - Τραλαλαλά - λαλά

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

2.

Μας βλέπουνε οί άθηναίοι
μέ βλέμμα πολύ τρυφερό
μεσόκοποι, γ'ροι καί νέοι
καί δίχως νά χάνουν καιρό
όταν μάς πλησιάζουν
μάς λένε σοβαρά
ότι στ' αλήθεια θαυμάζουν
τά νειτα τά δροσερά !

Τραλαλαλά - λαλά - Τραλαλαλά - λαλά...

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ὅμως αὐτό τό ἀπλό βρεννέζικο βάλς, Γιάγκο, τραγουδιότανε
πολλά χρόνια ἀπ' ὄλους τοὺς ἀθηναίους.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἄς ξαναγυρίσωμε στίς ξένες ἀποστολές. Φαντάζομαι ὅτι θά εἶ-
χανε γίνει καί ἄλλα νούμερα στίς ἐπιθεωρήσεις τοῦ καιροῦ ἐκεί-
νου γύρω ἀπό αὐτό τό θέμα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά βέβαια, ἔξω ἀπό τίς διάφορες σατυρικές σκηνές, ὅπως
μιὰ χαριτωμένη σκηνή πού ἓνας γάλλος ἀξιωματικός ἐπιχειροῦσε
νά μιλήσῃ μ' ἓναν δικό μας τσολιᾶ. Πῶς νά γίνῃ συνεννόησης ;
Φραντσέζικα ὁ γάλλος ἀξιωματικός, βλάχικα ὁ τσολιᾶς μας. Βέ-
βαια ὁπῆρχε καί ὁ διερμηνέας γιά μιὰ στιγμή ἀνάγκης, μὰ στό
θέατρο ὁ διερμηνέας δέν επενέβαινε παρά στήν ἐσχάτη ἀνάγκη.
Καί ὅπως ἦτανε ἐπόμενον οἱ παρεξηγήσεις ἀφθονοῦσαν. Κάποια
στιγμή ὁ τσολιᾶς ἔξυνε τό κεφάλι του μ' ἐπιμονή καί ὁ φραντσέ-
ζος ρωτοῦσε : Βού-ζ-ἄβέ ντέ ποῦ ; Ὁ τσολιᾶς ἐρωτοῦσε τόν
διερμηνέα : Τί λέει ; Τί λέει ; Ὁ διερμηνέας τοῦ ἐξηγοῦσε :
'Ἐρωτᾷ γιά τήν καθαριότητα, γιά τὰ ζωῦφια... Καί ὅταν ὁ
γάλλος ξαναρωτοῦσε : Βού-ζ-ἄβέ ντέ ποῦ ; Ὁ τσολιᾶς ἀπαντοῦσε
"Ἐ !... ποῦ καί ποῦ ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ νόστιμο πραγματικά. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχανε ἀρχίσει καί τὰ
ἐλληνογαμμικά αἰσθήματα. Οἱ στρατιῶτες τῶν γάλλων ἀξιωματικῶν,
φραντσέζοι κι' αὐτοί, βρίσκανε πολύ τοῦ γούστου τους τίς ἐλληνί-
δες κι' ἔχομε ἓνα περίφημο ντουέττο, μεταξύ ἑνός γάλλου στρατιώ-
τη καί μιᾶς ἀθηναίας καμαριέρας. Ἄλλὰ γιά νά τό θυμηθοῦν καί
οἱ παλαιότεροι ἀπό τοὺς ἀκροατές μας, θά πρέπει νά μῖς τό τραγου-
δήσῃ ἡ κκειῶ.
- ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Τραγουδοῦ με πιάνο) Μόλις φύγω ἀπ' τήν στρατῶνα
ἀπ' τήν πόρτα σου περνῶ
σάν σέ δῶ μέ τήν κορῶνα
κάθε πίκρα λησιμονῶ...
Μέ ζητᾷ ὁ στρατηγός μου

τόν ζητώ κι' ἐγώ παντοῦ
θέλω νά σέ βλέπω ἐμπρός μου
κι' ἄς φωνάζη ὁ Ἐντοῦ !

Ρ ε φ ρ α ί ν

Γιὰ μένα ὁ κόσμος τώρα ὅλος εἶσαι σύ
θά 'μαι δική σου πάντα ἀγάπη μου χρυσή
ἔλα σέ μέ ψλυκά λογάκια νά σοῦ πῶ
ἀπ' τήν στιγμή πού σέ πρωτόειδα σ' ἀγαπῶ,
ἀπ' τήν στιγμή πού σέ πρωτόειδα σ' ἀγαπῶ !

2.

Μάγια μου 'χεις κανωμένα
κι' ἔχασα τήν λιμπερτέ.
Πάντοτε θά ζῶ μ' ἐσένα
διαρκῶς φρατερνιτέ.

~~Μάγια μου~~ Μοῦ 'χεις τό μυαλό γυρίζει
λατρευτή μου ζωγραφιά
πού δέν πάω στό Παρίσι
ἂν δέν σ' ἔχω συντροφιᾶ !

Ρ ε φ ρ α ί ν

Γιὰ μένα ὁ κόσμος τώρα ὅλος εἶσαι σύ...
κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " Ἄλλη μιᾶ ὄμορφη σικηνή ἦτανε ἐνός φραντσέζου στρατιώτη ἀγγε-
διαφόρου πού πήγαινε κάπου μέ τό ποδήλατότου. " Ἦτανε σκοτεινά
καί τό ποδήλατο τοῦ γάλλου εἶχε ἕνα φανάρι με ἀσετυλήνη,
ἡ ὁποία γιά ν' ἀνάψη χρειαζότανε νερό. Σταματοῦσε λοιπόν ὁ
στρατιώτης σ' ἕνα συνοικιακό καφενεδάκι καί ζητοῦσε λίγο νερό
τοῦ τό δίνανε. Αὐτός ἔβαζε λίγο στό φανάρι του καί τό φανάρι
τῆς ἀσετυλήνης σκόρπιζε ε φῶς. Τότε οἱ Ἕλληνες θαυμάζανε :
Βρέ τόν σατανᾶ τόν φραντσέζο. Ἐλόγου μας μέ τό νεράκι τοῦ
θεοῦ, τήν σβήνομε τή φωτιά. Εὐτοῦνος τήν ἀνάβει !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ " Ὅμως νομίζω πῶς ἡ ὥρα πέρασε Δημήτρη καί πρέπει νά διακρίνωμε
ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " Ἐχεις δίκαιο Γιάννη. Ἐρεβουάρ λοιπόν γιά τήν ἕλλη Κυριακή
τήν ἔδρα πάλι ὦρα.